

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO.27 (3099) ●

● ЧАЦВЕР, 24 ліпеня, 2008

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Свята на зямлі Сібірскай
У Новасібірску прайшоў другі беларускі фестываль дзіцячай творчасці **Стар. 2**

Знічкі Айчыны
Стар. 3

Сярэднявечны фон для сучаснай музыкі
Праект “Музычныя вечары ў Мірскім замку” ўвасобіў тэлеканал АНТ **Стар. 4**

Мелодыі — ад сэрца

Кампазітара Ігара Лучанка віншавалі з юбілеем ягонымі ж песнямі

Эдуард Піменаў

Многія бачылі гэта, дзякуючы тэлерапартажам з Віцебска: з лёгкай рукі кампазітара Ігара Лучанка пачынаўся 17-ы Міжнародны фестываль мастацтваў “Славянскі базар у Віцебску”. Юбілейны вечар Ігара Лучанка, які прайшоў на сцэне Летняга амфітэатра, стаў першым канцэртаў у рамках славянскага форума. І хоць дні нараджэння не прынята адзначаць загадзя (народнаму артысту СССР і Беларусі Ігару Лучанку спаўняецца 70 гадоў толькі на пачатку жніўня), ён усё ж не змог выстаяць перад спакусаю: пачаць святкаваць круглую дату на “Славянскім базары”. Тым болей, што шматлікія вядомыя артысты сабраліся ў Віцебску спецыяльна, каб павіншаваць класіка песні. Анатоля Ярмаленка, Ядвіга Паплаўска і Аляксандра Ціхановіча, Нэлі Багуслаўска і Ізмаіла Капланаў, Георгія Калдун, Аляксея Хлястоў, ансамбль “Бяседа” і іншыя ўдзельнікі вечара выйшлі разам на сцэну, каб праспяваць хорам “Віншuem з днём нараджэння” і ўручыць віноўніку ўрачыстасці велізарны торт.

Свой сюрпрыз юбіляру і публіцы падрыхтаваў і даўні сябар Ігара Лучанка Іосіф Кабзон. Ён не стаў абмяжоўвацца звычайным амплуа выканаўцы, а выступіў яшчэ і ў ролі канферансье. Але напачатку Іосіф Кабзон выказаў

самыя цёплыя словы ў адрас юбіляра. “Ігар Лучанок з’яўляецца сапраўдным патрыётам Беларусі, — сказаў мэтр расійскай эстрады. — Яго клапатліваму сэрцу ёсць справа да ўсяго: і захаванне Саюз кампазітараў Беларусі ў складаных гадах, і дапамагчы сваім калегам... Сімвалічна, што вечар у гонар майго сябра так і называецца — “Неспакойнае сэрца”.

А затым свае месцы на сцэне

занялі музыканты Прэзідэнцкага аркестра Рэспублікі Беларусь пад кіраўніцтвам Віктара Бабарыкіна, за раяль сеў Ігар Лучанок — і загучалі самыя славутыя хіты кампазітара: “Зачарованая мая”, “Вераніка”, “Жураўлі на Палессе ляцяць”, “Ліст з 45-га”, “Майскі вальс”, “Полька беларуская”... За вечар толькі аднойчы імяніннік саступіў месца за раялем свайму калегу — народнай артыстцы

СССР Аляксандры Пахмутавай. Яна разам з паэтам Мікалаем Дабранрававым спецыяльна прыехала павіншаваць даўняга сябра. Авацыяй вітала публіка гэтую вядомую пару.

Зрэшты, не скупіліся глядачы на апладысменты і для іншых артыстаў. Аднак кветкі ў гэты вечар дарылі толькі юбіляру, і таму ў завяршэнне канцэрта пад імі апынуўся ўвесь раяль...

Кветкі Ігару Лучанку — ад яго даўняга сябра Іосіфа Кабзона

Паэтычнае слова

Мікалай Гоманаў

Прэзентацыя кнігі твораў Янкі Купалы з поспехам прайшла ў Маскве.

Кніга “Маладая Беларусь” выйшла ў свет у выдавецтве “Советский писатель”. Як паведамілі ў рэгіянальнай нацыянальна-культурнай аўтаноміі “Беларусы Масквы”, адметнай рысай навінкі стала тое, што ў ёй упершыню выданы творы класіка беларускай літаратуры адразу на дзвюх мовах: беларускай і рускай. Акрамя таго, у зборніку шырока прадстаўлены творы Янкі Купалы, якія дагэтуль не перавыдаваліся.

У прэзентацыі кнігі, якая прайшла ў Маскоўскім доме нацыянальнасцяў, прынялі ўдзел вядомыя літаратары з Беларусі і Расіі. Але чыталі яны не свае творы — увесь вечар гучала паэтычнае слова Янкі Купалы. Завяршылася прэзентацыя паказам новага расійскага дакументальнага фільма “Янка Купала. Неспазнае” — пра абставіны гібелі паэта ў Маскве.

У добрых сяброў

У нацыянальнай вёсцы Арэнбурга адкрыўся беларускі падворак

Вячаслаў Маісееў

Гэтаўжопяты паліку падворак у гэтым культурным комплексе. Цяпер у 10 тысяч беларусаў, якія пражываюць у Арэнбуржы, і хто гаворыць “мая Радзіма — Беларусь”, з’явіўся свой дом у стапавым расійскім краі.

— Аб тым, што ў Арэнбуржы задуманы такі маштабны праект, як будаўніцтва “Нацыянальнай вёскі”, мы ведалі яшчэ тры гады таму, — сказаў саветнік пасольства Рэспублікі Беларусь у Расійскай Федэрацыі Уладзімір Паўловіч. — Савет Міністраў Бела-

русі прыняў спецыяльную пастанову, у адпаведнасці з якой мы дапамагалі станаўленню беларускага падворка ў Арэнбургу. Але маштабы Нацыянальнай вёскі нас здзівілі.

— Мы яе пабудавалі, вядома, пакаленню не толькі сённяшняму, але і будучаму, — адзначае губернатар Арэнбургскай вобласці Аляксей Чарнышоў. — Трэба, каб цяперашняя моладзь ніколі не забывала, што ў нашым краі стагоддзямі жылі прадстаўнікі шматлікіх нацыянальнасцяў у міры і сяброўстве. І гэтае сяброўства трэба працягваць.

Сёння беларусы пражываюць практычна ва ўсіх гарадах і раёнах вобласці: больш за 2 тысячы ў абласным цэнтры, 1400 — у Орску, больш 600 — у Наватроіцку. З Беларуссю арэнбуржцаў звязваюць моцныя сувязі сяброўства і супрацоўніцтва. Актыўна развіваюцца знешнеэканамічныя адносіны, штогод павялічваецца аб’ём узаемнага гандлю, які сёння перавышае 2 мільярд рублёў. Беларусь — надзейны інвестар эканомікі Арэнбуржы, на яе долю прыходзіцца больш сямі працэнтаў рэгіянальнага аб’ёму інвестыцый.

ВЕСТКИ

Працяглася вывяралася да сантыметраў

Беларусь і Літва абмяняліся нотамі аб заканчэнні дэмаркацыі дзяржаўных межаў.

На ўрачыстай цырымоніі абмену ў Міністэрстве замежных спраў Літвы выступілі намеснік міністра замежных спраў Рэспублікі Беларусь Валерый Варанецкі і сакратар Міністэрства замежных спраў Літоўскай Рэспублікі Лаймонас Талат-Кялпша. Былі ўручаны ўзнагароды членам Змешанай беларуска-літоўскай камісіі па дэмаркацыі мяжы.

Для Беларусі гэта першая дэмаркацыя, падчас якой мяжа вывяралася літаральна да сантыметра. Сёння працяглася беларуска-літоўскай мяжы складае 678,8 кіламетраў і 4 сантыметры. На ёй усталявана 1957 памежных знакаў. Пры дэмаркацыі былі ўлічаны інтарэсы ўсіх жыхароў з прыгранічных раёнаў.

Перамога на конкурсе

Навуковы супрацоўнік Інстытута фізіка-арганічнай хіміі Аляксандр Набіўлін прызнаны лепшым замежным удзельнікам Усерасійскай Інтэрнэт-алімпіяды па нанатэхналогіях.

Варта адзначыць, што сёлета ўдзел у Інтэрнэт-алімпіядзе па нанатэхналогіях прымалі 2373 чалавекі. Журы, у склад якога ўвайшлі прафесары і выкладчыкі Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта і інстытутаў Расійскай акадэміі навук, падрыхтавала больш за 50 арыгінальных разліковых і творчых задач.

У пяцёрку лідэраў Інтэрнэт-алімпіяды і ўвайшоў малады беларускі вучоны Аляксандр Набіўлін. Рашэннем аргкамітэта ён узнагароджаны дыпламам “Лепшы замежны ўдзельнік”, а таксама адным з трох спецыяльных дыпламаў Маскоўскай медыцынскай акадэміі імя І.М. Сечанава.

Аляксандр Набіўлін паспяхова вытрымаў сур’ёзны конкурс, засведчыўшы добрыя веды ў галіне хіміі, фізікі, біялогіі і матэрыялазнаўства.

ЯК ЖЫВЕШ, ДЫЯСПАРА?

Свята на зямлі Сібірскай

У Новасібірску прайшоў другі беларускі фестываль дзіцячай творчасці

Фестываль арганізаваў абласны Цэнтр беларускай культуры. Сёлета геаграфія свята значна пашырылася: адгукнуліся амаль усе, нават самыя аддаленыя раёны вобласці. Дырэктар Цэнтра беларускай культуры Ніна Кабанова арганізавала семінар для кіраўнікоў-харэографіў. Майстар-класы для сібірскіх калегаў праводзіў заслужаны артыст Беларусі і заслужаны дзеяч мастацтваў Польшчы балетмайстар Мікалай Салко — ён прыехаў з Мінска пры садзеянні Беларускага таварыства па сувязях з суайчыннікамі за рубяжом “Радзіма”.

Усяго ў канцэрце ўдзельнічала каля 300 юных артыстаў з розных гарадоў і вёсак Новасібірскай вобласці: ад першакласнікаў да выпускнікоў. Яны і спявалі, і танцавалі, прычым ярка, з імпэтам. Тэмпераментную польку “Вязанка” змяніла “Сялянская пастараль”, а ансамбль “Надзея” паказаў гарачы “Казацкі пляс”... Часам на сцэне становілася цесна, і масавае дзейства закранала і залу, а зносіны з глядачамі не перапыняліся. Так, на пытанне вядучых, якая ж самая любімая страва ў беларусаў, зала дружна адказала: “Дранікі!” І тут жа, пры агульнай веселасці, высветлілася, што бульбу і дранікі тутэйшыя сібіракі таксама любяць не менш за беларусаў. Мусіць, таму так цёпла і прынялі вядомую беларускую песню “Бульба” ў выкананні юных артыстаў ансамбля “Эдэльвейс”.

Вядома ж, дапамагаюць на-

На фестывальнай сцэне ў Новасібірску

шым суайчыннікам не парываць сувязяў з Беларуссю і рэпертуарныя зборнікі, і метадычная літаратура, якімі забяспечваюць беларускія дыяспары Міністэрства культуры, таварыства “Радзіма”, а ў Новасібірску — Цэнтр нацыянальных культур. Дзецям жа, якія дакрануліся да сваіх каранёў, хочацца ведаць больш і нават пабываць на гістарычнай радзіме, якую не ўсе і бачылі. Два гады назад Цэнтр беларускай культуры ўдалося арганізаваць такую паез-

дку для ансамбля “Крынічка” — сібірскія артысты былі запрошаны на святкаванне Дня незалежнасці Рэспублікі Беларусь. Яны і цяпер з захапленнем успамінаюць Мінск, выступленні на сцэнічных пляцоўках сталіцы, новыя сустрэчы і знаёмствы. І гэты моцны эмацыйны зарад не прайшоў бясплудна: юныя артысты сталі больш патрабавальнымі да сваёй творчасці, прыкметна ўзрасла сцэнічная культура ансамбля.

Яшчэ доўга будуць успамі-

наць юныя артысты і фестывальнае хваляванне, і радасць творчасці. Бо на фестывалі ў Новасібірску яны былі не толькі супернікамі, але і адной вялікай сям’ёй — землякамі. Так што свята беларускай песні, беларускіх танцаў, строяў і мовы адбылося.

Па матэрыялах Цэнтра беларускай культуры ў г.Новасібірску падрыхтавала **Галіна Навіцкая**, каардынатар праектаў Беларускага таварыства па сувязях з суайчыннікамі за рубяжом “Радзіма”

Палескія вандроўкі

Таццяна Шурко

Распрацаваны новы турыцкі маршрут “Дарогамі гомельскага Палесся”.

Маршрут пачынаецца ў Гомелі і праходзіць праз Мазыр, Юравічы і Глінішча. Першае знаёмства — з горадам Мазыром. У прыватнасці, турысты змогуць наведаць Замкавую гару, дзе захаваўся праваслаўны храм Святога Архангела Міхаіла, комплекс манастыра цыстэрсыйцаў. У цэлым экскурсійны маршрут узнаўляе вобраз старажытнага Мазыра з яго гістарычнай і культурнай спадчынай, адметным архітэктурным абліччам.

У Юравічах экскурсантаў наведваюць самую старажытную на тэрыторыі Беларусі стаянку першабытных людзей, а таксама Свята-Раждства-Багародзічны мужчынскі манастыр і праваслаўны храм, якія былі заснаваны яшчэ езуітамі ў XVIII стагоддзі.

Завяршальным аб’ектам тура стане музей Івана Мележа ў вёсцы Глінішча Хойніцкага раёна. Як вядома, народны пісьменнік Беларусі Іван Паўлавіч Мележ нарадзіўся ў 1921 годзе недалёку ад гэтага паселішча. На малой радзіме пісьменніка ў 1983 годзе адкрыты мемарыяльны музей. У экспазіцыі прадстаўлена звыш 400 экспанатаў.

Вокны ў будучыню

Першы корпус Мінскай студэнцкай вёскі з’явіцца ўжо ў канцы 2009 года

Такой бачаць Мінскую студэнцкую вёску архітэктары

Юлія Ванеева

Як паведаміў намеснік міністра адукацыі Беларусі Барыс Іваноў, цяпер у вышэйшых навучальных установах Мінска навучаюцца каля 100 тысяч студэнтаў, і многія з іх іншагароднія, маюць патрэбу ў інтэрнаце. Праект забудовы Студэнцкай вёскі ўжо зацверджаны ў камітэце архітэктурны і горадабудаўніцтва Мінгарвыканкама.

Першым пачнуць будаваць інтэрнат для студэнтаў Белдзяржуніверсітэта — у ім будзе

больш за 1000 месцаў, і ўжо ў наступным годзе ён прыме першых жыхароў. А ўсяго ў Студэнцкай вёсцы будуць пражываць амаль 9 тысяч студэнтаў. На тэрыторыі комплексу будзе ўзведзена 9 студэнцкіх інтэрнатаў, адміністрацыйны корпус з падземнай аўтамабільнай стаянкай, інтэрнат для аспірантаў на 1 800 месцаў, культурна-забаўляльны цэнтр з канферэнц-заламі і бібліятэкай, гасцініца, фізкультурна-аздараўленчы комплекс з басейнам і трэнажорнай залай, паліклініка, гандлёвы цэнтр, хакейны комплекс з

двума трэнажорнымі заламі. Увогуле, такі комплекс стане першым у краінах СНД.

Дарэчы. У Беларусі навучаюцца студэнты больш чым з 70 краін свету — Афрыкі, Паўднёваўсходняй Азіі, Блізкага Усходу, Еўропы, дзяржаў СНД. Найболей шматліка прадстаўлены Расія, Кітай, Іран, Індыя, Сірыя і Ліван. Некаторыя з цяперашніх студэнтаў — сваякі і родзічы першых студэнтаў-заможнікаў, якія яшчэ ў далёкія 1970-я гады прыехалі ў Беларусь атрымліваць вышэйшую адукацыю.

Каларыт нацыянальнай культуры

Аліна Грышкевіч

Вершы вядомых венесуэльскіх паэтаў гучалі ў выкананні беларускіх студэнтаў у Рэспубліканскім Доме дружбы. Літаратурна-музычны вечар “Знаёмства з паэзіяй Венесуэлы”

— адно з мерапрыемстваў Дзён Баліварыянскай Рэспублікі Венесуэла, якія ўпершыню прайшлі ў Беларусі. Арганізатарамі іх сталі пасольства Венесуэлы ў Беларусі і Беларускае таварыства дружбы і культурных сувязяў з замежнымі краінамі.

Удзельнікі вечара пазнаёміліся з творчасцю венесуэльскіх паэтаў Густава Перэйры, Мануэля Феліпе Рухелеса, Рамона Паламарэса, Акілеса Насоа, пісьменнікаў Аргура Услара Піетры, Луіса Бельтрана Герэра, Андрэса Магы. Выдатным дапаўненнем сустрэчы стаў дакументальны фільм пра Венесуэлу і яе традыцыі. Беларускія студэнты дэкламавалі вершы на іспанскай мове, большасць з якіх гучалі і ў перакладзе на рускую. Народныя венесуэльскія песні выканала беларуская вакалістка Ірына Пушкарэва пад акампанемент канцэртмайстра Вольгі Каласкавай. Музыканы падарунак гасцям паднеслі таксама настаўнікі і вучні Мінскай СШ №11. На вечары адбылася прэзентацыя беларускага зборніка вершаў і прозы “Aurora Vorealis”, прысвечаных Венесуэле.

Кіраўнік венесуэльскай дыпламатычнай місіі ў Беларусі Амерыка Дыяс Нуньес адзначыў, што падчас Дзён Венесуэлы беларускія глядачы знаёмяцца з каларытам нацыянальнай венесуэльскай культуры, паэзіі, літаратуры, музыкі. На яго думку, Беларусь і Венесуэла ўмацоўваюць сяброўства, вывучаючы культуры абедзвюх краін.

Поспехі на тэатральных падмостках

Вераніка Лебедзева

Тэатр беларускай драматургіі атрымаў Гран-пры X Міжнароднага фестывалю “Мельпамена Таўры”.

Як паведаміў дырэктар і мастак кіраўнік тэатра Валерый Анісенка, на сцэне Херсонскага абласнога акадэмічнага музычна-драматычнага тэатра імя М.Куліша беларусы паказалі спектакль “Жанчыны Бергмана” Мікалая Рудкоўскага. Акрамя галоўнай узнагароды фестывалю, тэатру быў уручаны дыплом за лепшую пастаноўку ад незалежнага журналісцкага журы.

Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі гэтым летам удзельнічаў і ў Міжнародным фестывалі “Сучасная еўрапейская п’еса” (Германія, горад Вісбадэн). На фестывалі быў паказаны спектакль “Сталіца Эраўнд” па п’есе Сяргея Гіргеля. Па выніках выступлення тэатр атрымаў запрашэнне на фестываль, які адбудзецца ў Лейпцыгу ў наступным годзе.

Калі вы думаеце, што прыгожы палескі гарадок Іванава ва ўсе гады меў толькі такую назву, то памыляецеся. З XIV стагоддзя паселішча вядома як вёска Порхава. У 1465 годзе Порхава было перайменавана ў Янава — як знак памяці пра луцкага епіскапа Яна Ласковіча. Між іншым, прозвішча Ласковіч у гэтай старонцы не такое ўжо і рэдкае. І толькі ў XX стагоддзі Янава набывае сённяшняю назву. А чыгуначная станцыя, што знаходзіцца за 2 кіламетры ад райцэнтра, так і завецца: Янаў-Палескі...

Іванава. 1916 г.

Знічкі Айчыны

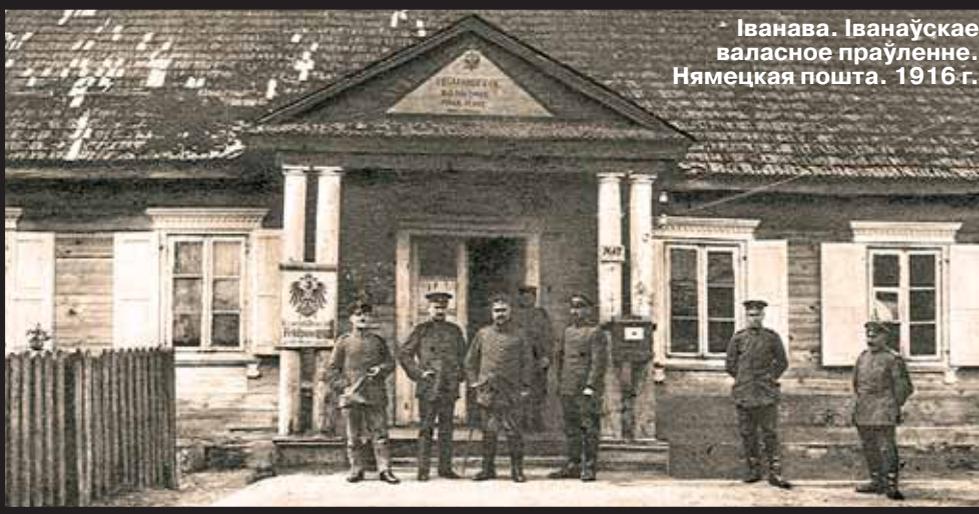
Іванава. Царква. Пачатак XX ст.

Іванава. Вуліца Пінская. 1916 г.

Іванава. Касцёл. Пачатак XX ст.

Іванава. Іванаўскае валасное праўленне. Нямецкая пошта. 1916 г.

дзеяч упітваў у сябе сіянісцкія ідэі, так ён і рос як вучоны-хімік. У 1901 — 1904 гадах Хаім выкладае ў Жэнеўскім універсітэце. Затым з 1904 па 1919 год працуе ў Манчэстэрскаму універсітэце, некаторы час узначальвае хімічную лабараторыю ў Брытанскім адміралцействе. Вейцман — заснавальнік Яўрэйскага універсітэта ў горадзе Іерусалім, а таксама — навукова-даследчага інстытута па тэарэтычных і прыкладных прыродазнаўчых навук у горадзе Рэхават. Нашаму земляку-вучонаму належыць каля 100 патэнтаў у галіне прамысловага прымянення шэрагу хімічных працэсаў. У 1920-1931 і 1935-1946 гады Вейцман узначальваў суветную Сіянісцкую арганізацыю. А ў 1948 годзе стаў першым прэзідэнтам Ізраіля. Па-свойму унікальны ўвесь род Вейцманаў. Маці Хаіма, Рахел-Леа, як толькі ў 1920 годзе пераехалі ў Эрэц-Ізраэль, заснавала ў Хайфе першы ў Ізраілі прыгулак для састарэлых. Пляменнік Хаіма, Эзер Вейцман, набыўшы багаты вопыт вайскавай і дзяржаўнай службы, стаў у 1993 годзе таксама прэзідэнтам Ізраіля. Хаім Вейцман, які памёр у 1952 годзе, паспеў пакінуць выданую ў Англіі (у 1949 годзе) аўтабіяграфію “Выпрабаванні і памылкі”. Дарэчы, пакуль што няма яе перакладу на беларускую мову.

Моталь — радзіма і чалавек, якога, на жаль, няма ў айчынных энцыклапедыях і даведніках: Лейзера Шмуля Чыжа. У Амерыцы яго ведаюць як аднаго з братоў Чэсаў і заснавальніка і гаспадары фірмы гуказапісу “Chess Records”. Нарадзіўся Лейзер у 1917 годзе. Моталь пакінуў у 1928-м. Міграцыйныя чыноўнікі, калі патрапіў у ЗША, запісалі прозвішча як Чэс, бо так ім было болей зразумела. Прайшоўшы праз розныя жыццёвыя выпрабаванні, наш моталец захапіўся джазам, іншымі кірункамі афраамерыканскай музычнай культуры, стварыў фірму гуказапісу, адкрыў музычнае выдавецтва.

Адна з адметнасцяў Іванаўскага раёна: праз яго тэрыторыю праходзіць Дуга Струвэ, ці Руска-Скандынаўская дуга. Гэта — найбольш дакладнае і каласальнае па памерах градуснае вымярэнне дугі мерыдыяна ў свеце. Вылічэнні былі зроблены на адлегласці ад Чорнага мора да Паўночнага Ледавітага акіяна пад кіраўніцтвам рускага вучонага Васілія Струвэ. Было закладзена 258 геадэзічных пунктаў у 10 краінах. З іх 31 — у Беларусі. Пяць з пунктаў унесены ў Спіс Суветнай спадчыны ЮНЕСКА. Тры — Асаўніца, Ляскавічы, Чакуц — іванаўскія. Мо з часама нехта з радзімазнаўцаў, тых, хто зацікаўлены географічным краязнаўствам, і апіша “наш

адрэзак Дугі Струвэ?.. Раім падарожнікам зазірнуць і ў Стрэльна. Тут шмат цікавага ў справе захавання традыцый народнага побыту, народных рамёстваў. Нават створаны і працуе Музей народнай медыцыны.

А ў Варацэвічах, якія па другі бок чыгункі ад Стрэльна, нарадзіўся (1807 год) мастак, кампазітар, пісьменнік Напалеон Орда, біяграфія жыцця і творчасці якога надзвычай багатая. Мы болей ведаем Орду як мастацкага летапісца Беларусі і суседніх старонак. Падарожнічаючы па гарадах і старых сядзібах, ён вельмі дакладна занатаваў архітэктурныя пейзажы, што і цяпер службу сваю выконваюць перад даследчыкамі айчыннай гісторыі. На шчасце, спадчына Напалеона Орды захавалася. Пра самога Н. Орду пішуць многія даследчыкі. Яшчэ ў 1977 годзе быў усталяваны помнік славутаму земляку.

Дастоева — вёска, дзе некалі быў родавы маёнтак Дастоеўскіх. Сярэдняя школа і адна з вуліц Дастоева носяць імя славутага рускага пісьменніка Фёдара Міхайлавіча Дастоеўскага. Вядома, што ўжо пасля смерці пісьменніка яго жонка цікавілася Дастоевам, пісала мясцоваму святару А. Кульчыцкаму. Меней вядома пра тую шырокую даследчыцкую працу, што правялі ў бліжэйшыя да нас часы школьнікі і настаўнікі. У кнізе “Літаратур-

ная Берасцейшчына” В. Ляшук і Г. Снітко расказваюць наступнае: “Эстафету цікаўнасці да радзімы продкаў Ф. М. Дастоеўскага ад Ганны Рыгораўны пераняў унук вялікага пісьменніка інжынер з Пецярбурга Андрэй Дастоеўскі, які ў канцы 60-х і 70-ых гады XX ст. пачаў ліставанне з зямлёй сваіх продкаў, даслаўшы спачатку ліст у Іванаўскі райвыканкам. ...пераадрасавалі яго ў Дастоеўскую сярэдняю школу. Чалавечтва рыхтавалася ў 1971 годзе адзначыць 150-годдзе Ф. М. Дастоеўскага. У адным з маскоўскіх выдавецтваў быў запланаваны выпуск альбома “Ф. М. Дастоеўскі ў партрэтах, дакументах, ілюстрацыях”. Аўтары хацелі змясціць у ім карту-схему для тых турыстаў, хто захаце наведаць радзіму продкаў Дастоеўскага. Унук гена рускай літаратуры цікавіў адрас вёскі Дастоева, сённяшні яе воблік, транспарт, чыгуначны і аўтобусны, якім можна было трапіць у дарогі мясціны, а найбольш, як ушаноўваецца на Палесці памяць пра род Дастоеўскіх, які даў чалавечтву волата мастацкага слова.

Набыткі школьных краязнаўцаў на той час былі сціплымі. Ліставанне з унукам Ф. М. Дастоеўскага паслужыла новым імпульсам у актывізацыі пошукаў. Ускладняла іх тая акалічнасць, што загінуў летапіс вёскі і яе наваколля, а таксама царквы...

Дастоева — і радзіма вядомага нашага сучасніка, кіраўніка сельскагаспадарчага вытворчага кааператыва “Астрамечава” Брэсцкага раёна, вучонага-эканаміста Аляксея Сцяпанавіча Скакуна.

Жыццё працягваецца. Свет становіцца багацейшым на новыя здабыткі. І за зробленым — людзі, новыя імёны, новыя спадчынікі Янава-Іванава, яго ваколіц.

Алесь Карлюкевіч

Лёсы якіх знакамітасцяў звязаны з Іванавам, паселішчамі Іванаўскага раёна? Хто з вялікіх вучоных, асветнікаў, герояў нарадзіўся тут — у Варацэвічах, Моладаве, Ляскавічах, Дастоеве, Опалі, Моталі?..

Па-першае, давайце зазірнем у Моталь. Старажытнае мястэчка, якое славіцца многімі народнымі рамёствамі, вядома літаральна ўсяму свету як месца нараджэння першага прэзідэнта Ізраіля — Хаіма Вейцмана. Мэтанакіраванасць гэтай асобы ў дасягненні аднойчы пастаўленых перад сабою

задач не можа не ўражваць. Нарадзіўся Хаім у 1874 годзе трэцім дзіцем у сям’і лесасплаўшчыка Озера і хатняй гаспадыні Рахел-Леа (прозвішча маці — Чмярынская). Усяго з часам дзяцей у Вейцманаў будзе ажно 15(!). Прыблізна ў 1894 годзе бацькі пераязджаюць у Пінск. Хаім на той час ужо, здавалася б, дарослы, самастойны чалавек. Заканчвае ў Пінску рэальнае вучылішча. Мажліва, жаданне паспрыць сыну і кіравала Вейцманамі, калі яны вырашылі перабрацца ў горад. Вышэйшую адукацыю Хаім набывае ў Германіі. Як з маладых гадоў будучы высокі дзяржаўны і палітычны

Сярэднявечны фон для сучаснай музыкі

Праект “Музычныя вечары ў Мірскім замку” ўвасобіў тэлеканал АНТ

Іван Ждановіч

Прыгожа атрымалася! Добры падарунак зрабілі тэлевізійшчыкі і сабе (да шостага дня нараджэння тэлеканала), і для сваіх глядачоў, і ўсіх аматараў канцэртаў на свежым паветры. Само мястэчка ў гэтую

пару патанае ў зеляніне. У палісадніках — мора кветак. А гэтыя вечары і ночы ў Міры цёплыя, і дарэчы, самыя кароткія ў годзе. І так хораша напоўненыя музыкай. Публіка з’язджалася не толькі з ваколіцаў — з усёй Беларусі. І мы з сябрамі выбраліся ў Мір, каб паслухаць ук-

раінскі гурт “Акцяны Эльзы”. Аматараў сустрэцца з кумірамі назбіралася столькі, што рух на шашы запароліўся: сотні машын рухаліся туды ж. У тую ноч на імправізаваных стаянках навакольных лугоў “пасвіліся”, чакаючы гаспадароў-меламанаў, статкі іхніх аўто.

Пачыналіся вечары з канцэрта шведскай групы Ace of Base. Гучалі “Песні года Беларусі”: выступалі папулярныя беларускія выканаўцы, імёны якіх вызначаліся па рэйтынгах вядучых FM-радыёстанцый. Далей прайшла “Ноч вальса ў Мірскім замку”: аркестр Нацыянальнага Акадэмічнага Вялікага тэатра оперы пад кіраўніцтвам Вячаслава Воліча і салісты Тэатра оперы выконвалі лепшыя творы Іаганна Штрауса. Быў фестываль “Ноч агню”. Майстэрства феерверкаў прадстаўлялі каманды з Расіі, Латвіі, Літвы, Казахстана, Сербіі і Беларусі.

Трэці вечар гэтай культурнай серыі ўпрыгожыў той самы “Акцяны Эльзы”, выступленне якога абярнулася для Міра сапраўдным аўтанашэсцем. Ля сцен Мірскага замка гучалі лепшыя песні пра Беларусь, адбыліся канцэрты “Гукі школ” (юныя вакалісты з усёй краіны выконвалі творы, спецыяльна для іх напісаныя), гала-канцэрты ўдзельнікаў тэлепраектаў “Цудоўная пяцёрка” і “Дзве зоркі”. А завяршыліся “Музычныя вечары” сольнымі канцэртамі спявачкі Гюнеш.

Канцэртаў у Міры на канаваны працяг: фон для музыкі надта ўдалы!

Анастасія Гамолка ў вобразе індыйскай танцоўшчыцы

Танцы ў прамянях сонца

Кацярына Пашкевіч

У балгарскім горадзе Балчык прайшоў VII Міжнародны дзіцячы фестываль-конкурс “Усмешкі Мора”, у якім упершыню ўдзельнічалі і беларусы.

Нашу краіну прадстаўляла Анастасія Гамолка, 14-гадовая выхаванка Імідж-дызайн студыі “Вадалея”, якая працуе пры Рэспубліканскім Палацы культуры

ветэранаў.

Насця ўдзельнічала ў намінацыі “харэаграфія” ў раздзеле “Танцы народаў свету” і заняла ганаровае 4 месца, а таксама заваявала Кубак Абсалютнага Пераможцы. Яна была запрошана на прэстыжны Гала-канцэрт, у якім прадстаўлялася толькі 30 лепшых нумароў.

У Міжнародным конкурсе прыняло ўдзел больш за 1500 канкурсантаў з 16 краін свету.

Якою бачыцца Еўропа?

Вольга Кабякова

Больш за 100 работ мастакоў-графікаў і фатографіаў з пяці краін прадстаўлена на выставе ў Брэсце.

Творчыя асобы з Беларусі, Швецыі, Літвы, Германіі і Польшчы стварылі выставу “Падарожныя нататкі. Еўропа”. Сваё бачанне сучаснай Еўропы ў сумесным праекце прадставілі 10 мастакоў і майстроў фатаграфіі.

Як паведаміла куратар праекта, супрацоўніца Інстытута імя Гётэ ў Мінску Кацярына Кенігсберг, гэтая выстава ўжо пабывала ў Мінску, Магілёве, Гомелі, Гродне. У Брэсце яна размешчана ў двух музеяў: абласным краязнаўчым і музеі “Выратаваных мастацкіх каштоўнасцяў”.

У прыгранічным горадзе выстава будзе працаваць да 31 жніўня, далейшы яе шлях — у Полацк і Віцебск.

Ля сценаў Мірскага замка гучаць мелодыі

Прыцягненне Бацькаўшчыны

Выстава мастака, краязнаўцы і філакартыста Вячкі Целеша прысвечана 70-годдзю аўтара

Лявон Целеш

З яго твораў апошні раз мінчане і госці сталіцы маглі пазнаёміцца ў 1992 годзе — тады выстава ладзілася ў Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі. Цяпер жа, на шляху да сваёй малой радзімы, Ваўкавышчыны, мастак зрабіў прыпынак у Мінску.

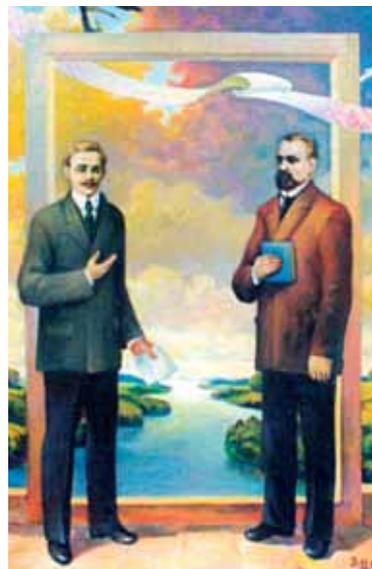
Варта адзначыць, што нарадзіўся наш зямляк 25 верасня 1938 года ў пасёлку Краснасельскі і ўжо амаль паўстагоддзя жыве ў Рызе. У 1961 годзе Вячка Целеш вучыўся ў мастацкай студыі, а ў 1961–1964 гадах служыў у войску ў Вільнюсе, дзе ў той жа час наведваў мастацкую студыю Палаца чыгуначнікаў. У 1975 годзе скончыў жывапісна-педагагічнае аддзяленне Латвійскай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў імя Т. Залькална. І вось роўна 100 выставаў за яго плячыма: удзел у 76-ці рэспубліканскіх і міжнародных, да таго ж ён экспанаванне свае твораў на 24-х персанальных. Карціны мастака знаходзяцца ў музеяў і прыватных зборах Латвіі, Беларусі, Расіі, Ізраіля, Румыніі, Чэхіі, Францыі, Кітая, Даніі, Партугаліі, Швейцарыі, Канады, ЗША.

Вячка Целеш — член Саюза мастакоў Беларусі і Латвіі. У 2006 годзе ён узнагароджаны вышэйшай узнагародай Латвійскай рэспублікі — Ордэнам Трех Зорак.

Вядомы наш зямляк і сваёй асветніцкай працай: дзякуючы яму беларусы замежжа больш ведаюць пра гістарычнае мінулае Бацькаўшчыны, яе выдатных дзеячаў. Вячка Целеш быў першым дырэктарам беларускай школы ў Рызе, сёння ён — старшыня Аб’яднання мастакоў-беларусаў Балтыі “Маю гонар”, намеснік старшыні Латвійскага таварыства беларускай культуры “Світанак”. Кіруе ён і дзіцячай мастацкай студыяй “Вясёлка”, працуе дацэнтам кафедры культуры і мастацтва Інстытута менедж-

мента інфармацыйных сістэм.

Сваю шматгранную творчасць Вячка Целеш прысвяціў Беларусі і Латвіі, гісторыі і знакамітым асобам: Францыску Скарыне, Вінцэнту Дуніну-Марцінкевічу, Максіму Багдановічу,

В. Целеш “Дзвіна-Даўгава — маці наша”. 1992

Янку Купалу, Янісу Райнісу. Ён стварыў серыю экслібрсаў выдатных дзеячаў беларускай гісторыі і культуры, сярод якіх Зоська Верас, Уладзімір Караткевіч, Адам Мальдзіс... Цёплае, магічнае прыцягненне роднай Бацькаўшчыны адчуваецца ў многіх творах мастака. А чытачам знаёмыя кнігі Вячкі Целеша “Гарады Беларусі на старых паштоўках”, “Мінск на старых паштоўках”, “Рыга на старых паштоўках”.

На гэты раз згадвалася, што імя Вячкі Целеша ўнесена ў каталог “Сусветны экслібрс”, у міжнародны каталог “Мініяцюрная графіка і экслібрс” (Пекін), у “Сусветную 80-томную энцыклапедыю мастакоў усіх часоў і народаў”. Прыемна было пераканацца, што Вячка Целеш дасканала валодае як рускай і латышскай мовамі, так і роднай беларускай.

Тут будзе да месца расказаць пра маю першую сустрэчу з гэтым цудоўным чалавекам. Пра мастака-беларуса, які жыве ў Рызе,

я ведаў яшчэ ў 80-я гады. І вось у 1991-м, адпачываючы ў адным з санаторыяў курорта Юрмала, вырашыў знайсці Вячку Целеша ў Рызе і пазнаёміцца з ім: а раптам ён мой сваяк? У тэлефоннай размове мастак запрасіў мяне ў госці, і мы сустрэліся ў яго студыі. Прымаў жа ён мяне як самага блізкага сваяка, знаёміў са сваімі шматлікімі твораў. У час гутаркі за кубачкам кавы высветлілася, што мы толькі цёзка па прозвішчы.

За дзень да адкрыцця выставы ў “Фальварку “Добрыя думкі” я атрымаў ад Вячкі Целеша паштоўку з выявай яго карціны “Дзвіна-Даўгава — маці наша”: ён запрашаў мяне на адкрыццё сваёй выставы. Так, праз 17 гадоў, адбылася мая другая сустрэча з земляком. Вялікі дзякуй табе, паважаны Вячаслаў Міхайлавіч, за тваю ўвагу! Моцнага здароўя на доўгія гады, новых творчых поспехаў! Жывучы ў Латвіі, ты застаешся шчырым патрыётам Беларусі.